

SZÍNKEP

Új nemzedékek műfordításaiból

(Vál., szerk. és előszó: Mezei Katalin).

Bp., [Kozmosz], 1984. /Kozmosz Könyvek/

1948-ban születtem Szekszárdon. Egyetemre Szegeden jártam — 1972-ben végeztem, magyar — orosz szakon. Ezután két évig szülővárosom egyik szakközépiskolájában tanítottam, majd 1974 őszen ismét visszakerültem Szegedre, ahol a Kincskereső című, 10 — 14 éves gyerekekhez szóló irodalmi folyóirat munkatársa lettem. Első verseim a Tiszatájban jelentek meg 1969-ben, azóta is ebben a folyóiratban publikálok legtöbbit. Első kötetem 1975-ben jelent meg, *Magdolna-zápor* címmel, a második, a *Tűzbe vetett evangélium* 1981-ben. Kamaszkorom óta vonzódom az orosz költészethez, a legnagyobb élményem Jeszenyin volt és marad, de őt már nem mertem fordítani annyi kiváló átültetés után. Viktor Szosznorát viszont én fordítottam először magyarra, én se megbízásból, hanem a magam kedvére, mert nemcsak igen jónak, de hozzám közelállónak is érzem ezt a múltjáró, a képiséget a groteszk felé tágító költészetet. Bolgárul még inkább csak olvasok, de a bolgár fiatalok költészete is foglalkoztat, és nem zárkózom el az elől sem, hogy e foglalkozás tanulságait saját verseimben is felhasználjam. Vidéken élek, fordítási megbízatáshoz ritkán jutok, ezért a műfordítás számomra elsősorban a saját világom gazdagítását szolgálja.

Baka István

Viktor Szosznora

HOL A GÓTIKUS FENYŐKÖN

Hol a gótikus fenyőkön
tűk merednek: zöld sereg,
ágak közt keleti díszben
harkályok bolyonganak.

Ott laknak a faparókás
tobozok, és lent a földből
kidagadt gomba-Szókratész
elmélkedik az esőről.

Kardfogú vadászkutyák
futkosnak csaholva.
Megrettent nyulak
cárbajsza fölmered.

A dombokon — e hideg
templomokban, mint apácák,
gépies mozgású varjak
sóhajtoznak...

Fagyott az áfonya, ám még
felröppen egy-egy levél.
Ó, Bolygó Hollandiak, csak
madarakat riogattok.

Az egek matrózai
vitorláikat kibontják,
elrepülnek, elrepülnek
léghajóikon a darvak.

PUSKIN MIHAJLOVSZKOJÉBAN

Már elrepült madár, levél.
Az egek — vízjelek.
Járkál üveg mögött a kócsag,
fehérben, mint egy lány, fehérben.

Tüzek.

Ezer szemmel, unottan
pislogó kandeláberek.
Egyedül vagy. És a faházban
körüldeszakáz a csend.

Elszálltak méhek, vadkacsák.
Az égben — ördögök hada.
S elmásztak tegnap a csigák is
a földgolyó dióbelébe.

Magad e fa-rideg világban...
Fekete villámként szalad
a varjútoll a papíron,
és soraid sötétlenek.

A méhek a kasban, a csigák a mélyben.
A madarak szárnya lehorgad.
Hol vagytok, vándormadarak?
Az égbolt utcái kihaltak.

Lépeget bál-fehér ruhában
üvegbörtönében a kócsag,
s a homályos üveglapokra
csőrével vízjeleket rajzol.

RAGYOGJ, RAGYOGJ CSAK...

Ragyogj, ragyogj csak, csillagom!
Áraszd szét fényedet!
Vár száz sziget — szikláikon
Scyllák s Charybdisek.

Barlangok sztoikus, rideg
úrében, hol zokog
a szépség — féreg éjjelek
falták a lelkem ott.

Marcangolták, de megmaradt,
ím, elpusztíthatatlan,
se versemet, se magamat
én soha meg nem adtam.

Nem fordult visszájára még
dalom — leshette fegyver.
S ha dicsőítette az éjt,
dicsérte gyűlölettel.

Az éj, mint egy komor sebész,
bordáimon kopogtat,
te
nem ismerhetsz csüggedést,
égj, csillagom,
ragyogj csak!

AMIKOR A DÜBÖRGŐ TENGER...

Amikor a dübörgő tenger
sápasztja arcunk és kezünk,
evezz! —

e villámló világban
fennmaradunk, ha evezünk.

Megigézett homokszemekből
nem villan biztos part elénk.
Féktelen örvénylő vizekben
ne mondj imát — nem ad reményt.

Nem győzi le imád a tengert,
nem úszhatod meg szárazon.
Evezz! —

e villámló világban
számunkra nincs más oltalom.

ELSŐ IMA MAGDOLNÁHOZ

Szeptemberi leveleken
a harmat tejfehér.
Az ágakon ezüstösen
fénylik-ragyog a dér.

Emlékezz rám, Magdolna, ám
ne hidd, hogy van remény.
Bort látok viskód asztalán.
Nem támadtam fel én.

Árny vagyok én. Az istenarc
silány visszfénye csak.
Ajánljad hát fel sorsodat
a föld ifjainak.

A vigaszt szívükben leled.
Nem kell. Ne mondj imát!
Te az én kétségeimet
minek is osztanád?

Mért rettegted bíráimat?
Bennük volt félelem.
S érettem ne gyötörd magad,
nővérem, kedvesem.

Életük — korbács és robot
s szűken mért élvezet.
Nem én — sunyi alázatuk,
mi megfeszítettett.

Nővérem! Ne zokogj, ne csüggj
fájó emlékemen.
Gúnyolnak — ne törődj velük,
imádkozz csöndesen.

De kínzó kétségeimet
ne gondold át soha.
Mesét, mesét kell költened
énrólam, Mária.

ZÁPOR ZÚDUL...

Zápor zúdul sehová, sehonnan,
herseg, mint zabáló sáskahad.
Mintha óra tiktakolna rajtam,
esőcsepp kopog — a pillanat,

s vernek lankadatlanúl a cseppek,
sorsomtól mert így rendeltetett,
talán tölgyé terebélyesednek,
talán általad növekszenek.

Erdő reszket átázott ruhában.
Mi voltunk mi, kedves? — verebek.
S nem tudom, e növényi homályban
öltelek-e vagy öleltelek?

Feláldoztam otthont és családot.
Cél ha ez — ne érjem el soha!
Mindegy, eb csahol rá, varjú károg,
kinek a vihar az otthona.

Zápor zúdul egyre sebesebben,
népek zászlótlan, vezértelen.
Törzsek rohamoznak minden cseppben,
és szóródnak széjjel jeltelen.

Hol vagyok? Ki vagyok én? Hová tart
utam, célja — fény vagy éjszaka?
Esőcseppek kavargó hadában
rám találász-e, kedves, valaha?

Kardom tiszta. Ezrekkel a horda
támadhat rám — nem tántorodok.
Magam vagyok. Kardlapként suhogva
zápor ver, eső zuhog, zuhog.